

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A magyar vas- és gépipar ünnepe*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp.
(Hely)

1921. 8. 20
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Olda)

Osztályozás

Tárgy

62(064)

Hely

Idő

"1921"

Személy

A magyar vas- és gépipar ünnepe.

— Kiállítás az Iparcsarnokban. — A kormányzó megnyitó beszéde: —

(K. L.) Tíz éve már, hogy a magyar nehézipar egy hatalmas kiállításon versenyképes cikkeinek óriás tömegével magára vonta az egész ipari és kereskedelmi világ figyelmét. A tíz év elrepült, a háború elviharzott, a kommunizmus réme elült, s a pusztuló magyar mezőkön végigszárgultott a fekete halál: Trianon. Az ugynevezett „békeszerződés” fagyos nyugalommal operálta le kezünket, lábunkat, s aztán mosolygó arccal szólt a véres, csonka testre: most élj, ha tudsz! Ezekben a keserves órákban kétszeres örömmel tölt el bennünket minden, a mi a magyarság elpusztíthatatlan öserejét és élni akarását bizonyítja: így a mai kiállítás is, a hol újabb tíz év csöndes, fárasztó és zajtalan munkája után ma mutatkozott be újra a nagyszámúmal érkezett külföldiek és az idegen világ előtt a magyar vas- és gépipar.

Talán nem lesz értéktelen megemlékezésünk, hogy a magyar vasipar — a mely különben az ötvenes háború alatt is egészen más irányban működött, mint a tulajdonképpeni hivatása — a kommunizmus és az oláh megszállás rombolása után a békeszerződés igen érzékeny csapással sújtotta. Trianon bölcsői megfosztották vasiparunkat a nyersanyagtól, széntől és sok minden mástól, a mire pedig annak égető szüksége van. Mindezek ellenére megindult a termelő munka, s a mai kiállítás — különösen ezekben a sanyaru időkben — a magyar mérnöki karnak, gyárosainknak, iparosainknak és munkásainknak örök büszkesége lehet.

A városligeti Iparcsarnok fellebörgözve várta a magyar vasipar ünnepét. Pontosan tíz óra-
kor éljen és a csarnok előtt fölállított harangok zugása között siklott be Horthy Miklós kormányzó autómobilja a Városligetben hullámozó tömeg közé. A csarnok bejáratánál Hevesházy Lajos kereske-

delmi miniszter üdvözölte a kormányzót, a ki a beszédre a következőkben válaszolt:

— Örömmel jöttem ide, a hol a magyar ipar egyik legfontosabb ága adja erejének és munkakészségének tanjelét. Erős bizonyítéka a magyar közgazdaság élet- és fejlődésképeségének, hogy aránylag ilyen rövid idő alatt tudott talpraállani az az iparág, a mely a közelmúlt pusztításai folytán talán a legtöbbet szenvedett. De a kiállításnak a közgazdaságban messze túlmenő erkölcsi jelentősége is van, mert újabb alkalmul szolgál annak a szemléltetésére, hogy a magyarság a maga becsületesszorgalmas munkájával élni, fejlődni tud és akar. Ennek a büszke tudatában az országos vas- és gépipari kiállítást ezennel megnyitom.

A kormányzó ezután a kereskedelmi miniszter, Nádasy Imre főkapitány, Sipőcz Jenő polgármester, Matlekovics Sándor volt államtitkár, Zielinszky Szilárd, a közmunkatanács elnöke, Hardy sorhajóhadnagy, szárnysegéd, Görgey örnagy, testőrparancsnok, Biró Ármin igazgató és Satori Ervin kíséretében végigjárta az egész kiállítást, a mely valóban színes és pompázó képet mutatott. A bejárat közelében kishélfajta mozdony, a közepén mint modern Eolusok hatalmas ventilátorok fújják szét az egész csarnokba a hűsítő szelet. Szikrázó villanygépek, sikló türeszgépek, bugó motorok, szivattyúk, kompresszorok, hatalmas acélrudak, önműködő telefon, óriási lendítőkerekek, acélfurók és konyhaberendezések mindenütt, hogy a látogató jóformán azt se tudja, merre tekintsen. Höföghér mótörösönak az egyik oldalán, — a kormányzó sokáig örömmel nézegette. Amott egy ócska, fakerekes, tömött gumittalpu autómobil szegyenkezve bujna el a kíváncsiak elől, hisz azért állították oda, hogy ne vessenek rajta, mint holmi főkötős vénkisasszonyon. Mellette azonban büszkén ragyognak a vándorutaj, modern gépkocsik, hirdetővén a haladás és a munka diadalát.

A kormányzó sokáig nézegette a kiállított tárgyakat, különben a Wörner J. és Társa cég kiállított gyorsajtóján készült, Horthyhoz intézett üdvözlő-

irattal lepte meg főfőméltóságát. A kormányzó a kiállításról a legnagyobb elismeréssel és meglepéssel nyilatkozott s délfelé újra gépkocsijába szállt és eljénzés közben távozott.

A kiállításról az alábbiakban számolunk be részletesen:

Séta a kiállításon.

Az Első Magyar Lakatos és Lemezárugyár R. T. Eger. Remek szép asztal és magasalaku tűzhelyek, öt táblán mindennemű épületvasalatok, zárok, pántok, tolózárok, ágyvasalások és lövökörökkel szerepel. Hazánk egyik uttörő vállalata, alakult 1891. évben. Jövő hóban ünnepli 30 éves fennállását és ugyanakkor 14 olyan tisztviselőt és munkást ünnepel, a kik 25 évnel húzamosabb idő óta állnak a gyár szolgálatában.

Bagyura János műszerész (Pozsonyi-ut 25.) petroleum, gáz, fűtőkályha gyorsforralókkal és rezsóval szerepel a kiállításon. „Profit” petroleum gyorsforralója olcsóság és könnyű kezelésével felülmulja az összes eddigi fűtőrendszereket.

Bauer és Tárnok gép- és szerszámgyára (Váci-ut 92.) „Fix” átváltható számú kulcs nélküli lakatjaival óriási feltűnést keltett. Horthy főfőméltósága érdeklődéssel szemlélte az érdekes kivitelű munkát.

Egyesült gép- és fémárugyarak R. T. (X. Tinódy-utca 3.) E szakmának legnagyobb gyára; szikvizgépek, bor- és sörmérőköszűrelek, jégsekreányek, pincészeti cikkek, hűtő- és jéggyártóberendezések és acélplombák gyártásával foglalkozik. A vállalat rendezte be a Vilmos-császár, Magyar, Adria és egyéb nagyobb buffeteket. Horthy főfőméltóságát Földiák Vilmos elnök és Hajós József vezérigazgatók fogadták, a kiknek a látottak felett a kormányzó legmagasabb elismerését fejezte ki.

Debreceni mezőgazdasági gépgyár R. T. 1 drb. 14 soros vetőgép, 1 drb. 15 soros vetőgép, 1 gazdasági szekér, 1 homokfutó kocs, 1 KP repavágó, 1 lemezfedelű repavágó, 1 drb. TH3 szecska-

vágó, 1 drb. 2 tagu rövid borona, 1 drb. I. jelü borsajtó, 1 drb. II/A., 1 drb. II/D. és 1 drb. V. jelü borsajtó, 1 szőlőzúzó, 1 fagerendelyű eke taligával, 1 drb. D6M eke lyukas taligával és 1 drb. D7M eke csavaros taligával szerepel a kiállításon. Öföméltsága dícsérőleg nyilatkozott a kiállított anyagról.

A Ganz-féle Villamossági Részvénytársaság kiállítása egyike a legérdekesebbeknek. A cég, melynek gyármai elsősorban itt mutatja be egyen- és váltakozóáramú áramfejlesztő gépeit, motorait, magasfeszültségű kapcsolótábláit, áramátalakítóit, száraz- és olajtranszformátorait, vattóraszámolóit és különféle világítási berendezési cikkeit részben üzemben, részben nyitott állapotban. A helyszűke miatt ki nem állítható gyártmányokat érdekes fényképek szemléltetik.

Hirmani Ferenc rézárugyára Budapest, Csányi-utca 7. Gyár: Váci-ut 119. Gőz-, víz-, légszusz- és részszerelvényekkel, a legmodernebb egészségügyi berendezésekkel és vasúti kocsiszerelvényekkel szerepel.

A Hungária Bank R.-T. mezőgazdasági gép- és áruosztálya praktikus és gazdaságokban fontos teljesen új gépeket állít ki. Így egy szárítókészülék, mely 24 óra alatt gyümölcsöt és gabonát tökéletesen megszárit; egy kis kézivető gépet, mely tárcsák segítségével a legkisebb és legnagyobb magvakra beállítható, továbbá egy G. Roth Wien gyártmányu motoros körfűrészt, mely egyidejűleg egy nagyteljesítményű darálómalmot üzemben tart. A gazdaközönség óriási érdeklődéssel szemlélte a kiállítást, a kormányzó pedig hosszasan érdeklődött Farkas Tivadar igazgatónál a gépek működése iránt.

Jáni Henrik gépgyáros (VII., Gizella-ut 25.) szarufeldolgozást szolgáló gomb- és fésűgyártó gépek kiállításával vonja magára a szakkörök figyelmét. **Horthy** öfoméltsága érdeklődéssel szemlélte a kiállítást és a gyár főnökének elismerését fejezte ki.

Kutassy Kálmán Klagenfurt. (Vámátvételi

raktára: Szentgotthárd.) Vasárak, szerszámok, ólomárak, bel- és külföldi kaszakövek nagyban eladása; kitünő minőségű, közismert rohitschi kőszőrűkövek kiállításával tűnik fel. Tivoli és olasz kaszakövek egészítik ki a cég kiállítását. **Horthy** öfoméltsága dícsérőleg fejezte ki a cég főnökének.

A M. Á. G.—Daimler-Puch magyarországi eladási központja, a mely a Magyar Általános Gépgyár Részvénytársaság vezetése alatt áll, mind a három gyár egymást kiegészítő autombiltipusait állítja ki. Általános feltűnést kelt a Daimler-gyár új 6-cilinderes típusa. Igen népszerű lett a mellette kiállított M. Á. G. kis 10 HP típus. A mezőgazdaságot emellett főképpen a Puch-Excelsior motoreke és a M. Á. G.—Daimler motoros mezei vasutak fogják érdekelni.

Magyar FIAT-Művek R. T. Budapest. Ez a cég a kiállításon két gyártmányával van képviselve, melyek különösen a mezőgazdasági körök figyelmét fogják magukra irányítani. Itt láthatjuk a közismert FIAT-Excelsior motorekét, mely egyszerű és szolid kivitelével, gazdaságos üzemköltségével hatalmas munkateljesítménye mellett világhírre tett szert. Ugyancsak itt látjuk a legelterjedtebb, 4 tonna hasznosságú birásu teherautó alvázat, mely teherkocsikból országunkban is több ezer példány látható forgalomban. A kiállítás céljaira épített és ott látható alvázon a motor és sebességváltómű különben fémből készült fedőlapjait üveglapok helyettesítik, melyek érdekes és tanulságos betekintést engednek a motor és sebességváltómű belsejébe. A gyár, mint ismeretes, elsősorban személykocsikat is gyárt és különben a turini FIAT-gyár világhírű gyártmányait képviseli.

Magyar Szellőző Művek és Gépgyár R. T. nagy feltűnést keltő gyártmányai: ventilátorok, exhaustorok és fúvók az import vasgyűrűjébe váganak hatalmas rést, hogy a magyar iparnak emeljenek izmos oszlopot. Ezen gépeket eddig kizárólag a külföldi ipar szolgáltatta, míg most a cég gyártmányai a hívatottak bírálata szerint nemcsak felve-

szik a versenyt, hanem minden tekintetben felül is mulják a külföldi gyártmányokat.

Magyar Lajos gépszii és műszaki bórárugyára (I., Bertalan-utca 26.). A kiállítás északi kiáratánál bórziájából emelt piramisszerű oszloppal tűnik fel. Kiállítja az összes műszaki bórárukat és szilragasztó valamint a gyár különlegességét képező nyersbórgyártmányokat, úgy mint fogaskoszu és szelepeket. **Horthy** öfoméltsága a látottak fölött legteljesebb elismerését fejezte ki.

Mátrai Antal és Társa R.-T. VI., Téréz-körút 33. tűzoltószerek, létrák, fecskendők, „Schampion“ vegyi tűzoltókészülékek, „Rapid“ lánpos kutak, faszijkorongok és remésbe készült miniatűrűszerekkel szerepelnek a kiállításon. **Horthy** öfoméltságát a cégfőnök fogadta. A kiállítást érdeklődéssel szemlélte és magas elismeréssel fogadta a magyarázatokat.

Mátyásy István és Társa gépgyára, vas- és acélöntödéje (Váci-ut 162/64.) A kiállítás egyik fénypontját képezi a szabadon lengő egyszerűsített síkszítájával. A gyár gyártmányait képezik: teljes malomberendezések, mindennemű munkálatok, melyek malomáshoz tartoznak, szerelések teljes automatikus rendszerben saját terveik és diagrammjaik szerint, továbbá az összes gazdasági gépek, mindenféle vasöntvények, fémegmunkáló gépek, malmigépek, teljes bórgyár berendezések és gőzmosódák. Legkiválóbbak a gyár legújabb „Radial“ szitái, „Reform Junior“ dara és derecszítógépei. A gyár jelenévi főnöke **Mátyásy István** fogadta **Horthy** öfoméltságát és **Hegyeshalmy** kereskedelmiügyi minisztert, a kik üzemben szemléltek meg a síkszítát és legmagasabb elismerésüket fejezték ki a látottakon.

Meva fémárugyár R. T. Budapest. Egyike a volt osztrák-magyar monarchia legnagyobb vállalatainak, 14 gyárában, valamint legnagyobb kisipari telepén a legokosabb fakanálttól a legfinomabb asztali készletig minden háztartási és konyhafelszerelési cikket, továbbá vashordókat, malomberendezése-

ket, keretfűrészeket, villamoszaki kemény porcelán-cikkkeket stb. készít. A világ minden részébe exportál, minden nagyobb városában megtaláljuk állandó képviselőjét.

Frohászka János m. kir. szab. vas-, réz-
butorok és sodronyágybetétek gyára Budapestén
(Gyár-utca 10.) kiállított gyártmányai szenzációt
keltettek. Különösen az ujonnan — minden állam-
ban szabadalmazott — kiserélhető sodronyszallag
ágybetéte keltezt nagy feltűnést. A cég ezen szak-
mában kezdeményező, kitartó és áldozatot nem ismerő
munkásságával utlóró volt.

Schwab Adolf és fiai hadog. és fémáru
iparteleppei (Munányi-utca 2.) tökéletes kivitelű mé-
hészeti, borászati és konyhaháztartási cikkeket
állít ki.

Székey János és Társa vas- és konyhaszer-
leztele (IV., Vánház-körút 12.) saját gyártmányu
házánkban ezidén először készített szalonszén kan-
nákkal, tüzelő szerszámokkal és kályhaelvtétekkel
szerepel a kiállításon. **Horthy** öföméltsága legma-
gasabb elismerését fejezte ki a cég főnökének.

Székely Ignác precízis szerszámok és szer-
számgepek nagykereskedése (VI., Podmaniczky-utca
18.) gyönyörű összeállítású, az összes szakmákat
felölelő szerszámgepeket és szerszámokat állítja ki.
öföméltságát **Székely Ferenc** cégfőnök fogadta, a
kinek elismerését fejezte ki.

Technolawis műszaki vállalat bánya-, fém-,
gép- és vegyipari termékek értékesítésére (Lónyay-
utca 11.) szivattyúk, pneumatikus festékszóró ké-
szülékek, szerszámok, elektromos gépek és tüzelés-
technikai berendezésekkel a kiállítás északi részének
feltűnősége. **Horthy** öföméltsága hosszabban idő-
zött az esztétikai szempontból is tökéletes kiállítás
előtt és dícséretét fejezte ki a látottakon.

Telefongyár R.-T. VII., Hungária-körút 163.
A kiállításon áttekinthető csoportosításban mutatja
be telefon-, blokk-, távirda- és jelzőberendezések,
elem. háztartási cikkek és speciális szerszámosztá-

lyának gyártmányait. A kiállítást rendkívül érde-
kessé teszi, hogy a kiállított tárgyak nagy része
működésben kerül bemutatásra. Öföméltságát a
gyár jelenlevő ügyvezető-igazgatói: **Székely Imre** és
Neuhold Kornél fogadták, és hosszabban időzött a
kiállításnál s legmagasabb elismerését fejezte ki.

Az Országos Vas- és Gépipari Kállitáson az
Unitas automobilipar és kereskedelmi r.-t. (V.
Zápolya-utca 13.) egy tökéletes kivitelű, 35 HP.
hátüléses motorcsónakkal, egy 24 HP Fiat-gép autó-
karosszériájával, egy csövazas gépkocsival, auto-
mobilalkatrészekkel, hűtökkel és egy teljesen új
típusú turánnal vesz részt. **Horthy** öföméltságát
Kádár Imre ügyvezető- és **Fellner Simon** műszaki

igazgató fogadta, akiknek magyarázatait érdeklődés-
idő szerint Szilágyi-utca 1/B) szenzációs találmánya
sel hallgatta és legmagasabb elismerését fejezte ki.

Veszprémi Faipar R. T. szállítóeszközökkel, gép-
szerszámnyelekekkel, háztartási cikkekkel és számta-
lan egyéb gyártmányával vesz részt a kiállításon.
A kiállítás megnyitása alkalmával hozza forgalomba
Az első gép építésében, a melynek tökéletessége a
ujszerkezetű szabadalmazott „Vefart” vastaligait
A vállalat szakmájában a legrégebbi és legmoder-
nebb. Gyártmányainak ezuttal is osztatlan elisme-

résben volt része. **Horthy** öföméltsága a kiállítás-
nál hosszabban időzött és **Székrenyesi** igazgatóval
beszélgetett a cég gyártmányairól.

Villamosági autógyár R. T. V. Bank-utca
5. (Telefon 22—79.) A magyar ipar tökéletesedé-
sét mutatja be két- és együléses villamoserőre be-
rendezett autóival. A kontinensen egyedülálló autó
orvosok, ügyvédek és a középosztály számára teszi
lehetővé dolgainak gyors lebonyolítását jutányos
árával. Hétfőtől kezdve a déli kapunál próbajárató-
kat létesítenek. **Okolicsányi Ferenc** igazgató fogadta
Horthy öföméltságát, a ki légteljesebb elismerését
fejezte ki.

Vörös Ferenc szegedi géplakatosmester (ez
a bejárat előtt jobbkéz felől lévő kender és lőntörő
A gép 10 óra alatt 80—100 mm. kender tör
meg, 8 munkást foglalkoztat és 5 HP-t vesz igénybe.
A 25 méterm. gép kocsiara szerelve alapon szállít-
ható; a MAV vezérigynöksége hozza forgalomba.
Az első gép építésében, a melynek tökéletessége a
kiállított gép **Pálffy** Dániel szegedi gépgyáros és
Wimmer Fülöp, a szegedi fonógyár vezérigazgatója
részese. A budapesti gépnél **Weil** Gusztáv magánmér-
és **Gonda** a mechanikai szállító berendezések
gyárának igazgatója segédkezett.